

Convenció Catalana del Canvi Climàtic: última oportunitat?

“**C**al assumir que el canvi climàtic és un problema que ens afectarà tot el segle XXI” –va declarar el conseller de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat catalana, Francesc Baltasar, a la inauguració de la convenció. I hi va afegir: “El govern de Catalunya considera aquesta tasca com una de les seves prioritats. I creu que cal abordar-la amb una visió àmplia i integral.”

Els resultats de la primera sessió semblen corroborar les paraules del conseller. Hi van assistir 631 delegats dividits en quatre àmbits de treball –associatiu, acadèmic i professional, econòmic i Administració. Hi va haver un gran nivell de participació i, contra allò que se sol pensar dels debats d'aquesta mena, els dos darrers àmbits van aplegar les dues terceres parts dels inscrits.

A partir del tret de sortida, durant tres mesos es farà una feina intensa per posar les bases del Pla d'Acció de Catalunya contra el canvi climàtic. Aquest pla “ha de resultar millor que un de fet a porta tancada”, en paraules de Joaquim Brugué, director general de Participació Ciutadana.

Esperança i realisme. Amb aquestes declaracions i aquests mitjans sembla evident que el govern català

El 17 d'octubre es va fer la primera sessió de la Convenció Catalana del Canvi Climàtic, un procés participatiu que s'allargarà fins al gener i que té per objectiu implicar els diversos sectors de la societat –econòmic, sindical, acadèmic, professional, associatiu i Administració– en la redacció del pla d'acció necessari per a afrontar aquest repte.

està decidit a posar-se a l'avantguarda de les transformacions necessàries d'un problema que a hores d'ara ja tothom coincideix a dir que és el més urgent i complex que afronta aquesta generació.

Però a la inauguració també es van poder veure les primeres ombres enmig de tants focus. La presència de representants de la Generalitat era, en general, d'un perfil polític baix, amb pocs consellers i sense el president José Montilla. Quan aquest fet va ser comentat pel catedràtic emèrit d'Ecologia de la UAB Jaume Terrades –encarregat de dictar la conferència inaugural–, una forta ovació va omplir la sala. Això significava que els assistents exigien més implicació del govern? No es pot saber, però sembla que el canvi climàtic continua essent una *maria* per a moltes administracions.

De moment, però, encara hi ha més elements per a l'esperança que no per al desencís, i és hora de posar-se a treballar. La resposta de la societat civil s'ha de valorar “molt positivament”, segons Francesc Morata, catedràtic de Ciència Política i Dret Públic de la UAB i autor d'una de les ponències de la convenció; com també cal alegrar-se de “l'aposta de l'Administració per la participació, que –afegeix–, no ens enganyem, no sol ser d'aquesta forma”. Darrere aquest canvi de tendència creu que hi ha la coincidència d'una “certa força política” al capdavant dels dos departaments convocants –Medi Ambient i Interior i Participació, a les mans d'ICV. Però per a aquest professor, el fet que hi hagi un objectiu quantificable –reduir de 5,33 milions de tones les emissions de CO₂ a l'atmosfera– és allò que “dificulta que



923

articles sobre canvi climàtic s'han publicat a revistes científiques aquests darrers 10 anys



20%

de disminució màxima de les precipitacions els anys vinents



1980

Any en què la Unió Mundial per la Natura utilitza el terme “desenvolupament sostenible”

s'aigualeixin els acords presos"; a més de l'obligatorietat que ha imposat la Unió Europea, "clau per a entendre la voluntat política que hi ha al voltant d'aquesta qüestió". "Potser aquestes raons –afirma Morata– seran suficients perquè aquesta vegada no es repeteixi el desencís d'algunes altres experiències anteriors".

Quina feina cal fer? L'objectiu de la convenció és dissenyar el pla d'acció contra el canvi climàtic. Com a material previ s'ha elaborat una llista de propostes anomenada "Mesures i accions per a la mitigació del canvi climàtic", confeccionada partint d'experiències internacionals i propostes d'organismes especialitzats, com ara l'IPCC de l'ONU, que ha obtingut el darrer premi Nobel de la Pau. El document inclou una extensa sèrie de mesures molt concretes dividides en àmbits com ara l'agricultura, l'edificació, l'energia, la indústria o el transport, i s'espera que els participants a la convenció i la ciutadania les modifiquin o en proposin de noves. Sense que ningú discutís la validesa ni la importància d'aquestes mesures, la pregunta que va planar als debats de la sessió inaugural és: però n'hi ha prou amb això?

"Estem disposats a canviar de sistema o de forma de vida?", va preguntar el catedràtic d'Ètica de la UB, Norbert Bilbeny, a la conferència de cloenda de la sessió. Segons ell mateix, la resposta és "no": "La gent no vol rebaixar el nivell de vida i els polítics no volen rebaixar el nivell de productivitat."

Als debats dels àmbits, el nus de la qüestió era, si fa no fa, el mateix: "Com puc fer una proposta sobre gestió de boscos si m'oposo al 90 % de la políti-

ca oficial en aquest àmbit?", demanava un assistent. Un altre comentava que hi havia desenes de mesures sobre com reduir l'impacte ambiental en la construcció i cap destinada a reduir-lo en l'urbanisme i el model de ciutat.

Antoni Grau, professor de la UPC, va concretar més: "Potser la qüestió no és tant com fer un consum més sostenible, sinó com reduir el consum. Debate si cal construir tant en lloc de discutir com fer que aquesta construcció no sigui tan agressiva", un "canvi de paradigma" –en les seves paraules– que no és recollit a cap document. Javier Albort, del Col·legi de Químics, va ser més cru: "Es pot fer, i s'ha de fer, una tasca de sensibilització, però hem de ser conscients que darrere de tot plegat hi ha molts interessos econòmics de les grans corporacions i les potències del G8." Corporacions –a més d'institucions i ciutadans– que "han de ser obligades a complir –va recordar Bilbeny a la seva intervenció–, perquè no es pot confiar en la bona voluntat."

Però que ningú no confongui realisme amb pessimisme. Com recordà Joan David Tabara, investigador de l'Institut de Ciències i Tecnologia Ambientals de la UAB i també ponent, "ja és molt positiu que hi hagi aquesta quantitat de gent reunida per parlar de canvi climàtic; hem passat de ser 50 a ser 500". I la tasca de garantir que es compleixin els acords que es prenguin correspon a "la societat civil i al món associatiu". Però, encara més: "El canvi climàtic és un començament, una oportunitat de transformar estructures socials i tecnològiques", i està convençut que "generarà cada vegada més consciència."

Joan Canela i Barrull

En el marc dels darrers Premis Octubre, a València, el Bar de Ciències que regularment organitzen la Càtedra de Divulgació de la Ciència de la Universitat de València, l'Institut d'Estudis Catalans i ACPV va tractar la qüestió del canvi climàtic. Enric Llebot, catedràtic de Física de la Universitat Autònoma de Barcelona i membre de l'IEC, Fernando Sapina, del Departament de Química Inorgànica i de l'Institut de Ciència dels Materials de la Universitat de València, i Maria Josep Picó, periodista ambiental i directora de la revista *Nat*, van compartir taula i cafè amb una nombrosa assistència. Vet aquí un resum de les seves intervencions, tot seguint el fil d'algunes de les qüestions que s'hi plantejaren.

■ **Què és el canvi climàtic?** ENRIC LLEBOT: Significa que es modifiquen, a escala global, les condicions ambientals, les mitjanes de la temperatura i de la precipitació, que canvia la freqüència de determinats fenòmens...

■ **Hi ha debat científic sobre la realitat del canvi climàtic?** MARIA JOSEP PICÓ: Pot ser que des de determinats sectors econòmics interessats que es continuen consumint energies fòssils s'estiga creant el dubte, però el món de la ciència ja no posa en qüestió l'existència del canvi climàtic.

FERNANDO SAPINA: No hi ha debat científic. Per què hi ha eixa falsa imatge? També és perquè sovint els mitjans de comunicació reclamen per a determinades informacions una postura i la contrària. I les posen al mateix nivell! Encara que en una hi haja l'opinió del 99 % –o més– dels científics i en l'altra no.

